SVMMARYVSZ HISTORYEY O S. CECYLIEY,

Wierszem Włoskim opisáney,

Wespol z Intermediàmi Poetyckimi,

Ktora odpráwowano Muzyką/

NA WESELV

NAIASNIEYSZYCH

WLADYSLAWA IV.

KROLA POLSKIEGO Y SZWEDZKIEGO,

Y

CECYLIEY

Z DOMV RAKVSKIEGO.

Roku Páńskiego/ 1637.

Ślub odbył się w Wiedniu 9. Sierpnia. a 12. Wrześn w Warszawie potwierdzony.

NArodźiłá ſie Pánná/ S. Cecilia w Rzymie z zacne-
go pokolenia. Záraz w dźiećinſkim wieku wy-
ćwiczona byłá w wierze y pobożnośći Chrześćiáńſkiey/
w ktorey ták ſie byłá zákocháłá/ iż poślubiwßy Chry-
ſtuſowi Pánu pánieńſtwo ſwoie/ będąc nád wolą ſwoię
dána w ſtan małżeńſki Wáleryanowi zacnemu Ziemiá-
ninowi Rzymſkiemu/ nie tylko pánieńſtwo ſwoie zá-
chowáłá nienáruszone/ ále też y oblubieńcá ſwego Wá-
leryaná do wiáry Chryſtuſowey náwroćiłá/ opowie-
dźiawßy mu/ iż miáłá Anyołá ſtrożá ćiáłá ſwoiego.
Prágnąc vśilnie Wáleryan widźieć Anyołá tego/ pro-
śił Ceciliey S. áby mu go pokazáłá/ ále iż to nie mo-
gło być bez Chrztu świętego/ pozwolił ná to/ y przy-
iąwßy Chrzeſt święty od Vrbáná ś. Papieżá/ obaczył
Anyołá Bożego; przez co też brátá ſwego Tyburcego
náwroćił do wiáry Chryſtuſowey. y obádwáy zá páno-
wánia Alexándrá Sewerá Ceſárzá/ dla Chryſtuſa Páná
mężnie znieśli męczeńſtwo/ zá dekretem Almáchiuſzá
Stárosty Rzymſkiego/ á w krotce po nich Pánná świe-
tá Cecilia.

Prolog.

IAko ſkoro záſlonę podnioſą/ pokázuie ſie Scená ná
kßtałt polá gáiowiſtego/ z iedney ſtrony tegoż polá
płynie Dunay/ á z drugiey Wiſłá rzeki/ ktore ćießąc ſie
y winßuiąc ſobie ßcześliwego zeßćia ſie z ſobą/ wyli-
czáią zwyćięſtwá Monárchow ſwoich.

Poká-

Pokázuie się Sármátia ná Tronie sporządzonym z łupow woiennych ná gromádę złożonych. Wysławia zacność Polski/ opowiáda sławę y chwałę Naiáśnieyszego WLADISLAWA IV. y CECILIEY z Domu Rákuskiego/ weseląc się z szczęśliwego ich małżeństwá. Wzywa też do vćiechy oyczystych rzek/ á też záś wzywáią Bogin swoich/ ktorych dwánaśćie powstáie/ iedne śpiewáią/ á drugie tańcuią. Kupido latáiąc po powietrzu/ y Hymeneus ná niebie ofiáruią się Sármátiey dla pomienionego małżeństwá. Jowis miedzy Bogámi záproszony od Sármátiey do tákiego áktu skłánia się/ stánowi y vtwierdza máłżeństwo tych Naiáśnieyszych Máiestatow/ inszy Bogowie chętnie zezwaláią.

Tu się odmienia Scena/ ktora pokázuie miedzy cudownym budowániem/ Pálace/ Kośćioły/ Amphiteátrá/ to iest/ pláce obmurowáne dla igrzysk y gonitw rożnych/ Kolosy y insze przepyszne murowánia stárodáwnego Rzymu/ postáwione od potężnych Monárchow Rzymskich.

Scena Pierwsza.

Swięty Wálerian/ Wolinius/ Felicius/ y gromádá sług.

WAlerian S. w dźień godow swoich pokázuie się vbrány w świetną białą bárwę. A wysławiáiąc szczęśćie swoie/ idźie do Kośćiołá oddawáć cześć Bogom/

 gom/

gom/ zostáwiwszy Woliniusza y Felicyusza/ aby mu obwieśćili/ kiedy oblubienicá iego Cecilia S. według zwyczáiu swego/ o godzinie wschodu słońcá/ poczni śpiewáć.

Wtora Scena.

Felicius y Wolinius słudzy Wáleriáná S.

GDy Wolinius wychwala stan małżeński y vćiechy iego/ powiáda mu Felicius/ iż Cecilia iest Chrześćiánká/ y nie zna inszey miłośći oprocz Chrystusowey/ ktorego oná chwali. Dziwuie sie Wolinius/ á vsłyszawszy iż poczyna śpiewáć/ idą obádwá dáć znáć Wálerianowi.

Trzecia Scena.

TV sie odmienia Scená w postáć pokoiow Cecíliey świetey/ w ktorych sklepienia bárzo ozdobnie są dziesem y wapnem nábiiáne/ y złotem sádzone/ pozorem stárodawnego budowánia. S. Cecilia miedzy Fraucymerem swoim śiedzi/ y gra ná pozytywie / y przyśpiewuie zwyczáyney godziny / oddaiac chwałe Pánu Bogu/ y toż też káże czynić pánienkom swoim/ ktore wespoł z nią wyśpiewuią chwałe Bogu.

Tu znowu Scená Rzym pokázuie.

Scena Czvvarta.

ALmáchius Stárostá Alexándrá Sewerá Cesárzá/ Geminius iego Consiliarz zágniewány przećiwko

Chrze-

Chrześćiánom / rádzi Almachiuszowi / áby ich wszytkich iednego dniá wygubił / vsłuchuie rády Almáchius / y wydáie surowy dekret.

Scena Piąta.

Swiety Wálerian y z czeladką swoią / tákże S. Cecylia z pánienkámi swoiemi.

ZSzedszy sie wespoł / mile sie witáią S. Wáleryan z Cecylią Swietą / á zá tym roskazawszy vstąpić ná strone sługom y służebnicom / zrozumiewa S. Wálerian potáiemnie od S. Cecyliey / że oná iest Chrześćiánką / y poślubiłá pánieństwo swoie Chrystusowi / dla ktorego też straży ma záwsze przy sobie Anyołá Bożego. Smęći sie Wálerian / y prośi áby tego Anyołá mogł widźieć / á vsłyszawszy iż to bydź nie może poki sie nie ochrzći / przyobiecuie to vczynić. Zwracáią sie tym czásem słudzy y służebnice / y przyśpiewuią weselu ich. Zá tym sie kończy Pierwszy Akt.

Odmienia sie Scená wszytká w niebo / ná ktorym widáć Słońce śiedzące ná wozie świátłośći / ktore ná tychmiast ma oświećić świát y dźień przyprowádźić / miedzy znakámi ná Zodiaku widáć dwá czás ninieyszy wyrażáiące. Obaczywszy Słońce Fáetontá syná swego skłonionego do prośby / pyta sie przyczyny przyszćia iego / obiecuiąc mu pod przyśięgą nie odmáwiáć tego czegoby żądał. prośi Fáeton áby mu pozwoliło ieźdźić ná swoim wozku / Słońce będąc obowiązáne przyśięgą po-

ga pozwala mu/ ále iż źle powozil zápalilo sie niebo/ y ziemiá. Iowis záγniewány ſtrácil go z zápalonego wozu/ ták iż wpadl w rzeke názwáną Po.

Odmienia sie znowu Scená w postáć piekney laki/ po ktorey widáć iż plynie rzeká Po. Climene mátká Fáetontá z śiostrámi Lámphetią y Phetura vsłyszawszy od Cigná Krolá Liguriyſkiego/ o nieſczesnym przypádku swego syná/ nárzeka ná Iowiszá/ á śiostry od żalu obroćily sie w topola/ Climene od boleśći mdleie.

Odmienia sie Scená znowu w postáć Rzymu.

AKT WTORY.

Scena Pierwsza.

SWiety Wáleryan nauczywszy sie táiemnic wiáry Chrześćiáńſkiey/ szeroko opowiáda nieszcześliwy żywot tych ktorzy nie sa w tey wierze. Zátym wesolo dźie do Chrztu świetego.

Scena Wtora.

Gromádá Chrześćiánow.

VSlyszawszy o dekrećie vczynionym przećiwko im że go máią publikowáć/ dodáią sobie sercá śmierć podiać dla Chrystusá.

Scena Trzecia.

S. Ty-

S. Tyburcy / y słudzy Wáleriáná S.

Dziwuie się Tyburcy Swięty iż nie widáć żadnego przygotowánia godownego / słyszy od sług Wáleriáná S. iż po długich rozmowách táiemnych / ktore oblubieniec z oblubienicą między sobą mieli / wesoło sie rozeszli bez wszelákiey komitywy / á mniemáiac że poszli do pobliższego Kośćiołá Bogá Jewiszá / idźie áby ich tám mogł ználeść. Słudzy dziwuią sie temu co widźieli / proszą niebá áby im ten dźień szcześliwy vczyniło.

Scena Czvvarta.

Odmienia sie Scená w pustynią / w ktorey przez widáć iáskinią pochyloną / á w sámym weśćiu do iáskinie VRBAN Swięty Papież / chrzći Wáleriáná. Ochrzćiwszy sie Wálerian S. przychodźi do Cecyliey S. z gromádą Kápłánow / ktorzy P. Bogu dźięki czynią. Tu znowu odmienia sie Scená w postáć Rzymu.

Scena Piąta.

Wolinius y Felicyus.

Záłosny Wolinius / vsłyszawszy nowinę o wierze Chrześćiáńskiey / ktorą mocno trzyma Cecylia S. vfáiąc że dla niey ma vmrzeć / pobudza Felicyuszá áby ią opuśćił / od ktorego zrozumiawszy nikczemność pogáńskiey wiáry / stánowi poniechawszy wiáry swoiey / zostáć Chrześćiáninem.

Scena

Scena Szosta.

Gromadá służebnic Cecyliey S.

DOwiedziawszy sie co sie sstáło z Wálerianem S. wesela sie y śpiewáią wychwaláiąc miłość Boską / y iáko iest przyiemna duszy spráwiedliwey śmierć doczesna.

Koniec Aktu Wtorego.

Intermedium Wtore.

ODmienia sie Scená w postáć mieysca strásznego / ná końcu ktorego widáć wdźięczne polá Sycyliyskie / y gore Etne wydáiącą z siebie dymy y płomienie. Pluto śiedząc ná woźie ćiągnionym od dwu weżow gwałtem przyćiska do siebie Proserpine vkrádźioną / dla tego iż nie może prośbámi nakłonić iey / áby pozwoliłá ná iego wolą. A obaczywszy iż przychodźi gromádá Pánien towárzyszek iey / porywa ią znowu do iáskinie w gorze / ktora sie mu otworzywszy záraz onym záwárłá sie. Będąc oszukáne Pánienki vćieczką Plutoná / powiádáią Cererze Boginiey zboża mátce Proserpiny / ktora śiedząc ná woźie ćiągnionym od dwu smokow / pochodnią w ręku trzymáiąc / szuká Plutoná / ktory ią vkradł / y stárasie áby mu ią odebráłá. Płáczą Pánienki zguby kocháney towárzyszki swoiey.

Tu znowu Scená ná Rzym pokázuie.

AKT

AKT TRZECI

Scena Pierwsza.

Wálerian y S. Cecylia.

POBudza y nápomina Swieta Cecylia Wáleriana/ áby iáko nabárziey zápalał sie miłośćia Bożą/ ktora iest wolna od miłośći ziemskiey/ z tego sie on ćieszy. A gdy chwálę Bogu oddáie/ pokazuie mu sie Anyoł z niebá.

Scena Wtora.

ANyoł zstępuiąc z niebá/ pokázuie Wálerianowi y Cecyliey S. wieniec z rożey/ y inszego ślicznego kwiećia Rayskiego uwity/ á powiedziawszy im iż w krotce máią sie tám dostáć/ niknie.

Scena Trzecia.

Swiety Tyburcy.

RAduiąc sie iż znalazł S. Cecylią/ obaczywszy ich ukoronowánych ślicznemi wieńcámi z kwiećia rozmáitego/ dziwuiąc sie że ták zimnego czásu widzi ie ták piękne/ powiedzą mu iż sie dowie w domu z kądby było to kwiećie: á tám idąc do osobnego mieszkánia/ uczą go wiáry Chrześćiáńskiey.

Scena Czvvarta.

Almáchius/ Geminius/ y gromádá zbirow.

GEminius opowiáda/ że iuż iest obwolány dekret przećiwko Chrześćiánom. Almáchius roſkazuie by ich z pilnośćią ſzukano/ y áby ich wßytkich iednego dniá wygubiono.

Scena Piąta.

Gromádá Chrześćiánow/ y Lucyus.

VSłyſzawſzy ći/ iż dekret przećiwko im iest obwołány/ dodáią ſobie sercá weſoło vmrzeć dla miłośći Chryſtuſowey / á tym czáſem powiada im Lucyus o náwroceniu Waleriáná S. y Tyburcego / z czego ſie wielce weſelą/ w tym ſie rozchodzą.

Scena Szosta.

Almáchius / gromádá ſług/ y Alteus.

ALmáchiuſzowi powiáda Alteus/ iż Cecylia iest Chrześćiánką/ y ná wiárę ſwoię náwroćiłá Waleriána y Tyburcego / roſkázuie Almáchius / áby ich poimano.

Koniec Aktu Trzećiego.

Inter

Intermedium Trzecie.

ODmienia się Scena wszytka w morze. Gdy Trytoni wesoło śpiewáia o miłośći/ pływáiac beśpiecznie po wodách morskich/ okret Argonautow/ zá przewodem Jázoná/ ktory naprzod przypłynał do Cholku/ áby dostał aurcū velus, zdumiawszy sie nowe^v cudowi/ponurzył sie w morze od boiáźni. Wyśpiewuie Jázon z Argonautámi chwale przebytego morzá. ten skoro odieżdża/ powstáia Trytończykowie/ wzywáiac Neptuná z wielkim iego orszakiem/ ktory płynac na wielkim Wielorybie/ słyszy o zuchwálstwie Jázonowym/ ktoremu też zá to/ iż zgwałćił morze/ stáтowi za karánie/ áby niezliczona liczbá ludu zátoneła/ zátym odieżdżaia. A Scená odmienia sie w postać Rzymu.

AKT CZWARTY.

Scena Pierwsza.

Swieta Cecylia/ Almáchius/ gromádá Kápłánow báłwochwálskich/ y zbierowie.

SWieta Cecylia zwiazána bedac/ przyprowádzona od straży Almáwiuszá Stárosty/ mile rozmawia z przyszłemi mekámi/ ofiárujac sie/ iż wesołym sercem gotuie sie znośić ie dla Chrystusá: á odchodzac wzywa Waleriana S. ná gody do siebie.

Scena Wtora.

SWiety Wálerian/ dowiedziawßy sie o wiezieniu Swietey/ idzie bydź iey towárzyßem we wßelákim przypadku. Obaczywßy ią zdáleká/ wola y prośi/ áby z nią poczekali/ y iego oraz poimáli/ gdyż on też iest Chrześćiáninem. Ale iż oni nie słyßą/ idzie zá nimi/ wzywáiąc ná śmierć Swietego Tyburcego brátá swoiego.

Scena Trzecia.

SWiety Tyburcy dowiedziawßy sie co sie ostáło z Swietą Cecylią yz Walerianem/ idzie też zá nimi/ á obaczywßy iż Wálerian predko bieżył/ wola áby go posłuchał/ ále iż Wálerian nie czekał/ vfáiąc pewnie Tyburcy/ iż idzie ná śmierć/ on też tákże wzgárdziwßy wßelką pompę świátową/ idzie zá nim ná śmierć.

Scena Czvvarta.

ODmienia sie tym czáſem Scená/ ná ktorey precz ku końcowi widáć Kośćioł Iowißá/ y báłwan iego postáći. Almáchius ná thronie Krolewskim z gromádą Kápłánow Báłwochwálskich námawia Cecylią S. áby poprzestáłá wiáry Chrześćiáńskiey/ á náwroćiłá sie do Pogáńskiey: lecz gdy Pánná Swieta meżnym sercem zbrania sie/ roſkázuie Almáchius Kápłánowi/ áby iey podał turibularz z kádzidłem/ żeby

ofiáro-

ofiárowálá Bálwánowi/ co czyniąc Kápłan/ wyuzdał sie ná nieprzystoyne wychwalánie Iowiszá/ á niezbożną hánbę Chrystusá/ zápalona będąc świątobliwym gniewem Pánná S. obraca sie do Bogá/ y prośi pomsty/ ná ktorey prośbę otwiera sie niebo/ y wypada piorun/ á vderzywszy w Bałwan/ rzuca go ná ziemię / y rozprasza ná sztuki. Ná ták wielki cud woła Kápłan/ vdawáiąc iż to pochodźi z czárow / tym czásem Pánnę S. znowu związaną/ prowádzą do więźienia.

Scena Piąta.

Służebnice S. Cecyliey / y Felicyus.

PŁácza Służebnice nárzekáiąc ná przyszłą śmierć vkochánęy Pániey swoiey / o ktorey więźieniu powiáda im Felicyus / y nápomina ich / áby złożyły smutek / ponieważ Cecylia S. przez śmierć otrzyma to czego prágnęłá.

Scena Szosta.

Gromádá Chrześćian / y Symplicyus.

ZAdáią Chrześćiánie rátunku Bożego / przeciwko prześládowániu/ ktore ćierpią: tym czásem nádchodźi Symplicyus/ opowiáda wielką żarzliwość y chęć/ ktorą mieli męczennicy Swięći Wálerian y Tyburcy/ powiedáiąc sie bydź Chrześćiány zbierom/ ktorzy prowádźili do więźienia Cecylią Swiętą / y oni też wespoł z nią są do więźienia wrzuceni.

Intermedium Czwarte.

ODmienia ſie Scená w piekło. Precz ná końcu widáć w nim miáſto Dytá/ w ktorym podnośi ſie wieża żelázna obtoczona rzeka ogniſta/ z iedney ſtrony iáſkinie Chidry/ z drugiey ſtrony pieczáry Chimery y Sfingi/ iadz piekielnych. Widáć też po iedney ſtronie leżacego Titiuſá ſyná ziemie ná ſkále/ ktorego ſerce pożeraia ſepowie/ ná karánie zá gwałt/ ktory chćiał vczynić Dydonie. Po drugiey ſtronie śiedźi Tantálus przy wybiiáiacym ſie źrzodle/ y przy drzewie pełnym owocu; ktora wodá/ ilekroć rázy Tantálus prágnieniem zmordowany chce ſie vgáśić/ záſtánawia ſie/ y ile chce vrwáć owoc z drzewá/ vmyka ſie/ ná karánie wyſtepku/ że dał ſyná ſwoiego własnego imieniem Pelopá ná pokarm Bogom/ y wydał ich táiemnice ná ziemi: przećiwko ktorym winowáycom powſtáia iedze piekielne/ y przyczyniáia nowych mak/ niedbáiac námniey ná ich nárzekánia y lámenty. Zátym odmienia ſie Scená w poſtáć Rzymu.

AKT PIATY.

Scena Pierwſza.

Almáchius y Geminius.

ROzumie Geminius/ żeby ieſzcze nie záwádźiło rozmáitemi ſpoſobámi/ doświadczyć ſtáteczności

Meczen=

Męczennikow. Almachius choć o tym wątpi/ przecie iednak pozwala/ zátym odchodzi

Scena Wtora.

PRzyprowádzono Swiętych Męczennikow przed Geminiuszá/ y cześć im pochlebuią obiecuiąc vpominki/ cześć stráſzą mękámi/ áby zániechali wiáry Chrystusowey. A widząc to bydź nadáremno Geminius/ skázuie ná śmierć dwu pomienionych Męczennikow/ á S. Cecylią znowu do więzienia prowádzić káże/ zátym odchodzi. Po ſtátecznych miłych y świątobliwych rozmowách/ biorą błogosłáwieństwo Męczennicy Swięci od Cecyliey S. ktora zazdroſzcząc im śmierći/ dodáie im sercá/ áby ią mężnie znieśli.

Scena Trzecia.

Almáchius y Kápłan Báłwochwálski.

POBudza Kápłan Almáchiuſzá/ áby skazał ná śmierć S. Pánnę/ strofuiąc go/ że nie przestrzega pomnażánia chwały Bogow swoich. Tym czásem nádchodzi Geminiuſz/ y powiáda o ſtáteczności Swiętych/ zátym każe Almáchiuſz/ áby przyprowádzono znowu S. Cecylią/ ktorey kilka słow opowiedziawſzy śmierć iesli nie odstąpi od wiáry Chrystusowey. Obiecuie S. Pánná z chęćią śmierć podiąć/ zátym Almáchiuſz czyni Dekret/ y każe ią wyprowádzić/ áby z nią według Dekretu vczyniono.

Scena

Scena Czvvarta.

Chrześćiánie wysławiáią státeczność Męczenników Swiętych/ nárzekáią y płácza ná prześládowánie wiáry Chrześćiáńskiey/ w tym nádchodzą służebnice Swiętey Cecyliey.

Scena Piąta.

Płácza Pánienki nárzekáiąc ná okrućieństwo/ ktore vćierpiáłá niewinna Pánná zá przyśćiem Geminiuszá do domu iey własnego/ áby ią zgłádził z świátá.

Scena Szosta.

Sludzy Swiętych Męczenników.

Płácza żáluiąc śmierći Męczenników Swiętych/ y żáłosnego przypadku dniá onego/ ktory oni rozumieli bydź náder szczęśliwym/ obiecuią przyiąć wszyscy wiárę Chrześćiáńską/ w tym nádchodzi.

Scena Siodma.

Nicea Służebnicá Cecyliey Swiętey.

Ktora powiáda im o śmierći Cecyliey S. z ktorey męczeństwá świętego gdy śię śmieą otwiera śię Scená/ y ná wschodźie pálacu Almáchiuszá Tyránná

widáć

widáć Swietych Męczennikow / y S. Cecyliąd wáki... wßyte ćięta / ktorych obaczywßy / padáła z nábożeństwem ná ziemie / á potym prędko widáć duße ich w niebie / ráduią sie / á ná pogrzeb poczćiwy sie gotuią.

Tu sie iuż kończy Drámmá.

Epilog abo Koniec.

Intermedium Piate.

ODmienia sie Scená w postáć łąki piękney / chro... śćinámi przerastáley / ná końcu łąki widáć gor... Párnázus názwána / á ná niey Apollo śpiewáiąc prze złotey Cytrze / wzywa Bogin wysławiáć Małżeństwo Naiáśnieyßych Máiestatow. Obráca sie gorá cudownym obrotem / a otworzywßy sie / pokázuie wßytkim przypátruiącym sie gromádę Bogin / ktore śpiewáiąc wysławiáią cnoty y dźielnośći nowych OBLVBIENCOW. Apollo opowiáda ßczęśliwe powodzenie / á gdy wzywa do táńca pásterzow z nowu opowiedáiąc ßczęśćie.

Kończy sie wßytko.

Summaryusz

Allegata

ad Numerum 6221.

508